

آشنایی با تاریخ هنر ایران و جهان

تالیف : رئوف موسوی

www.ketab.ir

سرشناسنامه : موسوی - رثوف - ۱۳۴۶

عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با تاریخ هنر ایران و جهان/ تألیف رثوف موسوی

مشخصات نشر : اردبیل : نگین سبلان ، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری : ۱۹۷ ص

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۶۰-۳۷-۶

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : هنر -- تاریخ

موضوع : هنر -- ایران -- تاریخ

رده بندی کنگره : ۱۳۹۱م ۵۳۰۰/۵۲۸

رده بندی دیویی : ۷۰۹

شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۲۷۶۶۲

شناسنامه کتاب

چاپ : چاپخانه بعثت ۶۶۱۸۵۷۶-۴۵۱

تألیف : رثوف موسوی

تیراژ : ۲۰۰۰

نوبت چاپ : اول-۱۳۹۱

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۶۰-۳۷-۶

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۸	هنر پیش از تاریخ
۱۱	ورود اقوام آریایی به ایران
	تمدن زیویه و حسنلو
	هنر املش و مارلیک
۱۶	هنر هخامنشی
	صنایع دستی
	حجاری و پیکر تراشی
۲۶	هنر اشکانی و پارسی
	سفالی و فلزی
	معماری ، حجاری و نقاشی
۳۲	هنر ساسانی
	معماری
	پیکر تراشی ، نقاشی و موزائیک
	سفالگری ، فلز کاری و شیشه سازی
	منسوجات
۴۷	هنر دوران اسلامی
	معماری
	بناهای مذهبی و آرامگاهی
	بناهای غیر مذهبی
۶۰	هنر سلجوقی
	معماری
	سفالگری و فلز کاری
	نگارگری
۶۶	هنر ایلخانی
	بناهای غیر مذهبی
	بناهای مذهبی و آرامگاهی

۷۲	هنر قیاموری	معماری
		معماری
		نقاشی
		سفالگری ، فلزکاری ، حکاکی و حجاری
		خوشنویسی و تجلید
۸۰	هنر صفوی	معماری
		نقاشی
		سفالگری ، فلزکاری و منسوجات
۹۰	هنر قاجاریه	معماری
		نقاشی
		تزیینات
۹۶	تاریخ هنر در جهان	هنر ماقبل تاریخ
		هنر بدوی
		هنر پریمی تیو
۱۰۶	هنر باستان خاور نزدیک	آکد
		بابل
		آشور
۱۲۰	هنر مصر	
۱۳۲	هنر هند	
		هنر پیش از آریایی
		دوره آریایی
		دوره اسلامی
۱۴۴	هنر یونان باستان	
۱۴۹	هنر روم باستان	

موسیقی

پیکر تراشی

نقاشی

۱۵۴ هنر مسیحیت

دوره پیگرد

دوره بازشناسی

۱۶۰ هنر یونانی

۱۶۵ هنر اسلامی در جهان

مستطرفه

کتاب آرای

خوشنویسی

۱۷۲ تاریخ هنر چین

دوره نوسنگی

دوره مفرغ

نقاشی

۱۸۱ تاریخ هنر ژاپن

دوره کاماکورا

دوره موروماچی

۱۸۶ هنر باختر در سده های میانه

۱۸۷ هنر باختر در دوره نوزایی (رنسانس)

۱۹۲ قرن بیستم و جلوهایی از نوگرا

۱۹۷ منابع و مآخذ

هنر نزد ایرانیان است و بس

مقدمه :

ترکیب قوم آریایی با اقوام کهنی که پیش از آنها در منطقه فلات ایران ساکن بودند ، ملتی را پدید آورد که در طول هزار سال ، سلسه ای از تمدن ها و امپراطوری های بزرگ را در جهان کهن به وجود آورد . این ملت با بهره گیری از میراث تمدن های کهن تر از خود نظیر بابل ، اورارتو ، آشور و ایلام ، تمدن و دولتی بزرگ را بنیان افکند و با وجود فراز و نشیب فراوان و شکست ها و فروپاشی ها ، فرهنگ ، ابنیه ، زبانها ، مذاهب و بسیاری دستاوردهای دیگر را نصیب تاریخ جهان نمود . حمله اسکندر و هجوم یونانیان چندی استقلال سیاسی و سپس فرهنگی را از این ملت و سرزمین گرفت اما بازهم با رستاختیزی فرهنگی و سیاسی ، حکومت و دولتی برخاسته از ویژگی های سرزمینی و ملی به وجود آمد و صد ها سال ، سرداران و فاتحان بزرگ رومی را پشت آب های فرات وادار به شکست و سرافکندگی نمود .

یکی از مشهور ترین حاکمان رومی یعنی کراسوس ، در زمانی که دولت روم در حال اوج گیری بود ، و نه هنگامه ضعف یا ناتوانی اش، بدست سرداران و لشگر های پارتی با همه سپاهیانش نابود شد . گویند این شکست کاملاً روم را تکان داد و متوجه خطر پارت ها نمود . همین اتفاق در زمان ساسانیان هم تکرار شد و سه امپراطور رومی توسط لشگر های ایرانی، کشته شدند و به اسارت درآمدند و وادار به صلح شدند . اما نکته بسیار جالب آن است که ایرانی در اکثر اوقات ویژگی اش کشور گشایی نبوده است ما هدف فاتحان و زورگویان بوده ایم اما نه مغلوب ایشان . چرا که همواره این فرهنگ و هنر و اندیشه ایرانی بوده است که قوم فاتح را اسیر و مفتون خویش می ساخت . هرودوت تاریخ نویس یونانی ، از کمبوجیه فرزند و جانشین کورش در کتاب خود بد می گوید اما کتیبه ها و نوشته های مصری ، که از زیر خروار ها خاک بدست آمده اند ، او را چون حاکمی دادگر می ستایند . بسیاری تحولات در جهان باستان به ایران نسبت داده می

شود، ریچارد فرای شرق شناس و ایران شناس برجسته آمریکایی اولین رواج گسترده مبادلات بر مبنای پول و سکه به داریوش هخامنشی نسبت می دهد. چرا که تا قبل از آن عمدتاً صورت مبادله جنس به جنس بوده است. بعلاوه او می گوید که قانون ها و ساختار منظم حکومتی داریوش چنان نامدار بوده است که حتی فیلسوفانی یونانی بدان اشاره می کردند و هم او احتمال می دهد که قانون و حقوق رومی که تا این حد برای غربی ها نامدار و پر اهمیت است، به نوعی برگرفته و اقتباس شده از قوانین داریوش بوده باشد. ابن خلدون دانشمند بزرگ اسلامی ساکن شمال آفریقا و حدود مغرب و اندلس بوده، او در تقسیم بندی حکومت ها در جهان، دسته ای را چنین معرفی می کند: حکومت هایی که بر مبنای عقل و خرد شکل گرفته اند و ساختار حکومتی و روش حرکت آن ها بر این مبنا استوار شده است قوی تر و ماندگار تر هستند. او بعنوان نمونه از این دسته، حکومت ایرانیان را پیش از اسلام نام می برد. پس تمدن ایران هم از لحاظ فرهنگ و هم از لحاظ هنر سرآمد تمدن های دیگر بوده شاهد این مدعا آثار بدست آمده نشان می دهد هنرهای ایرانی را به خاطر جذابیت و بی نظیری آن اقتباس نموده اند. ما در این مجال قصد آنرا داریم که اولاً مروری بر هنر ایران پیش از اسلام و بعد از اسلام داشته باشیم سپس معرفی هنرهای اصیل ایرانی را بر جوانان و هنر دوستان سرزمین اسلامی انجام دهیم.

باتشکر - موسوی